

“Si Andorra no avança quant a drets socials, no serà un país modern”

Què ofereix el PSA, ara al govern, per a la propera legislatura?

—Hem d'enllestir la reforma tributària. Això vol dir desenvolupar la llei de l'IVA que ja teníem en tràmit parlamentari. Paral·lelament a aquesta aplicació de la reforma tributària, hem d'avançar en la negociació dels convenis per a impedir la doble imposició amb els estats veïns, Espanya i França. De fet, tos dos ja ens han donat el vist-i-plau per a començar a negociar. L'altre gran objectiu és acabar d'encarilar aquest acostament a Europa, poder entrar a formar part del mercat interior europeu.

—**Andorra ja ha posat sobre la taula com hauria de ser aquest acostament, i a partir d'ara, en bona mesura, aquest encaix dependrà de la voluntat de la Unió Europea.**

—Sí, Brussel·les analitza què vol San Marino, Mònaco i especialment Andorra. Si volem redreçar l'economia del nostre país, hem d'escometre aquestes reformes, i també canviar la llei d'inversió estrangera per tal de donar més seguretat jurídica als inversors estrangers. Després hi ha l'altre gran pilar d'activitat per a l'estat, la protecció del ciutadà. Hem de desenvolupar les lleis socials i, especialment, les que regulen l'activitat sindical i la situació laboral, que en definitiva han de convertir Andorra en un país modern. Si Andorra no avança quant a drets socials, no serà un país modern.

—**L'encaix a la Unió Europea seria a través d'un únic model per al conjunt dels microstats o bé us cal un vestit fet a mida?**

—La UE no en fa, de vestits a mida. Ells fan confecció, i no ens deixaran ajustar les mànigues o la vora dels pantalons. Andorra, n'estic segur, pas-

El cap de llista del Partit Socialdemòcrata a les eleccions generals andorranes, **Jaume Bartumeu**, ofereix la continuïtat de les reformes que va començar des del govern durant la legislatura passada.

sa davant de Mònaco i de San Marino en aquest procés de converses amb Brussel·les, però sabem que Brussel·les no vol un acord únicament amb Andorra, i per això ha enviat gent de la Comissió Europea a parlar també amb San Marino i Mònaco.

—**Què proposarà Brussel·les a Andorra?**

—La UE vol situar-nos a tots al mateix espai. Vol resoldre aquesta situació, però no vol resoldre un eventual problema de relacions convertint-lo en quatre estructures. Brussel·les és una màquina complicada de moure, i, per les converses que hem tingut amb el president de la Comissió Europea, el senyor Durão Barroso, i amb més comissaris, no espero un vestit a mida. Però ho sabrem de segur el mes de juny, quan, sota la presidència hongaresa, s'acabaran d'enllestir les propostes d'uns i altres.

—**Si torneu a governar, quines mesures impulsareu com a cap de govern per a millorar la situació laboral i sindical a Andorra?**

—A Andorra la Constitució reconeix el dret d'exercir la llibertat sindical, però sense una llei que ho desenvolupi no hi ha possibilitat real d'acollir-se a aquesta llibertat. Especialment si el treballador està a l'empresa privada, no té una llei que l'empari en cas de conflicte. Hem de desplegar aquesta normativa, i també volem fer una llei dels drets socials global que unifiqui les diverses reglamentacions que hi ha sobre ajudes socials a col·lectius com ara els discapacitats i les famílies monoparentals. Actualment, la legislació en aquest àmbit és una mica dispersa.

—**Quines reformes hi voleu fer, a la Caixa Andorrana de la Seguretat Social (CASS)?**

—La primera és resoldre la injusta situació dels autònoms. Han de suportar unes cotitzacions sobre la base del salari que no es corresponen amb la situació del seu compte d'explotació. És a dir, els costa massa cara la cotització. Essent al govern, també ens hem trobat amb més punts de conflicte, com per exemple la forma com s'han quedat despenjades persones que el sistema no tenia en compte. Em refereixo a gent gran que no té família, que ha passat de 65 anys i que no havia cotitzat prou i aleshores no té cobertura. Totes aquestes petites —però importants— qüestions per a les persones implicades s'han de resoldre. I ho hem de fer amb un pacte nacional, perquè les qüestions de seguretat social han de ser lleis que perdurin sense resultar afectades per les successives alternances que la democràcia pugui portar a Andorra.

—**Per a aplicar mesures socials calen diners, i l'administració té un gruix de dèficit considerable. Com penseu començar a sanejar la caixa pública?**

—En primer lloc, controlant la despesa corrent. Fa dos anys que des del govern treballem en aquesta direcció. Vam començar reduint-nos el sou d'alts càrrecs d'un 12%, i hem fer disminuir a la ratlla del 30% la despesa en actuacions protocol·làries, viatges i recepcions. Després hem començat a amortitzar l'endeutament global que vam trobar, i el primer pas ha estat l'emissió de deute públic. És la primera que s'ha fet i ha estat un èxit, perquè va quedar subscripta en les primeres 24

JORDI PLAY

hores. Hem negociat un acord amb la banca francesa Crédit Agricole i hem obtingut un préstec internacional. Això ens ajudarà a controlar el deute i a començar a amortitzar-lo.

—El proper executiu andorrà haurà de fer una gran tisorada al pressupost?

—Som molt realistes. No farem un discurs per a enganyar la gent dient que això es pot reduir d'un 20% o d'un 30% amb un cop de titora. Cal un pla a més llarg termini, trobar la manera de reactivar l'economia i augmentar els ingressos de l'estat.

—Amb més pressió fiscal, per exemple?

“La combinació de país turístic i gran peu de pistes comercial s’ha de continuar explotant”

—No defensem que s’apugin els impostos, sinó més aviat que sectors de l’economia que ara no paguen comencin a contribuir a l’estat.

—Turisme, comerç i banca han de continuar essent els pilars de l’economia andorrana o se n’han de buscar de nous?

—Si no volguéssim reforçar això que tenim ens equivocaríem. Andorra ha de ser un indret atractiu com a país de muntanya tot l’any, no únicament a l’hivern. I hem de mantenir el comerç amb un bon diferencial respecte als altres països. La combinació que ofereix Andorra de país turístic i un gran peu de pistes comercial, únic a Europa, s’ha de continuar explotant. Quant al sector financer, l’acord monetari que vam tancar a Brussel·les el mes passat permet que des d’Andorra es pugui fer banca de qualitat regida per acords de transparència amb els estats veïns, i no pas com una plaça *offshore*. Si tenim aquests tres peus, el quart ha de ser el dels serveis, entès en un sentit molt ampli. Això vol dir permetre que des

d’Andorra és puguin exportar béns, serveis i professionals cap a la UE. Si consolidem aquest quart pilar, Andorra té un gran futur davant seu.

—El líder de Demòcrates per Andorra, Toni Martí, ha assegurat que la seva formació no s’oposaria a l’aprovació dels pressupostos si és repetís el bloqueig al Consell General dels darrers dos anys, i que ha conduït a l’avançament electoral. Fareu això mateix, si us trobeu a l’oposició?

—Per part nostra no hi hauria cap problema. Com a partit de govern hem ofert reiteradament un pacte d’estat als reformistes i, reiteradament, ens l’han refusat. M’alegra molt que el senyor Toni Martí hagi començat a posar seny en aquest escenari. Ara bé, no deixo de mantenir una certa inquietud, perquè en les seves candidatures hi ha almenys sis consellers reformistes que van participar del bloqueig pressupostari.

Joan Tomàs